

Új utakon a Kárpátok ölelésében

Részletek az útinaplókból

1.nap:...

„Háromnegyed ötkor már mindannyian az iskola előtt várakoztunk még csak félig nyitott szemmel. Kint még mindig teljes sötétség honolt csak az utcai lámpák adtak némi fényt. Eljött a búcsú ideje. Elkezdtünk beszállni a buszba miközben Eszter tanárnő összeszedte az útleveleket. Mikor már mindenki helyet foglalt osztályfőnökünk elmondta a napunkkal kapcsolatos információkat és Csaba (mint utólag megtudtuk így hívták a busz vezetőt) megfordította a buszt és elkezdtünk kiaraszolni a Refi parkolójából. Mindenki integetett szüleinek és kikanyarodtunk a 11-esre.

Sok hosszú óra utazás után végre megpillantottuk a határt. Amint sorra kerültünk két határőr felszállt buszunkra és be kellett mutatnunk útlevelünket majd kiszállítottak minket egy útlevel ellenőrzésre. Végül gond nélkül túljutottunk a határon és át hajtottunk Ukrajnába ahol az út minősége nem volt kiváló.

Ukrajnába még lassabban tudtunk haladni hisz nem volt mindenhol autópálya így falukon, településeken, városokon kellett keresztül mennünk. Végre valahára újabb óra után megérkeztünk a Nagyberegi Református Líceumba. Ott csatlakozott hozzánk az ottani 9. osztály nagy része és Dezső tanár úr, majd elindultunk a Munkácsi vár felé. Utunk közbe Dezső tanárúr információkkal látott el bennünket a Munkácsi várral kapcsolatban. Kb. egy óra alatt oda értünk a Munkácsi vár aljához és megálltunk, ahol Eszter tanárnő és kísérő tanáraink Hajnalka- és Kuzma Márta tanárnő kiszállított minket a buszból egy csoportkép erejéig ahol a nagyberegi diákokkal készíthettek rólunk egy fotót. Jól esett kicsit kinyújtózkodni és megmozgatni elszibbadt tagjainkat, ... Most már végre huzamosabb időre elhagyhattuk a buszt és ülőhelyünket. Felmentünk a várhoz ami elég meredek volt de gyönyörű látvány tárult a szemünk elé ahogy egyre feljebb és feljebb gyalogoltunk. Ráláttunk az egész városra. ... Amint készen lettünk a csoportképpel már sétáltunk is át fából készült hídon és beértünk a vár egyik belső kertjébe, ahonnan láthattuk a börtön szobákat. Dezső tanár úrtól megtudtunk jó pár információt a várról, többek között azt is hogy Zrínyi Ilona 1685-ben hősiességgel védte a várat és hogy itt őrizték Kazinczy Ferencet. Meglátogattuk a börtönt és a kiállítótermeket is, amik a vár szobáiban voltak elhelyezve. Láttunk fegyvereket, kardokat, lándzsákat és korabeli férfi- és női viseletet is. A szobákban a korra jellemző bútorokat és festményeket tekinthettük meg mielőtt lementünk volna a várbörtönbe. A vár közepén álló kútról egy legendát is hallhattunk Dezső tanárúrtól.

Új utakon a Kárpátok ölelésében

Amikor a vár belső részét megtekintettük felmentünk a turul szoborhoz, majd Zrínyi Ilonát és a még gyermek II. Rákóczi Ferencet ábrázoló szoborhoz. Ferenc!! gyerekkori történetéről legendát is elmesélt idegenvezetőnk.

Miután közösen bejártuk a várat kaptunk egy kis szabad időt a vár alaposabb feltérképezésére, fotózásra, pihenésre vagy szuvenir vásárlásra. Majd visszaindultunk Nagybereg felé. Megálltunk Beregszászon ahol Dezső tanár úr vezetésével városnézésen vettünk részt. Megnéztünk a város nevezetességeit, majd visszaindultunk a líceumba.

A szobák elfoglalása után megvacsoráztunk, s az iskola nagyteremében gyülekeztünk mindannyian. Míg az ottani kilencedikesek előkészültek az este további részéhez, mi addig még egyszer elpróbáltuk a műsorunkat, az énekeket és a verseket. A többiek leültek a székekre, mi pedig három sorba rendeződtünk. Klári zongorázott és mi énekeltünk. A dal végére a nagybereg diákok is velünk énekeltek és Eszter tanárnő meghatva nézett minket. Anita elszavalta a régi magyar áldást és osztályfőnökünk átadta az iskola és az osztály számára készített, összegyűjtött adományunkat. Majd az ajándékainkat átadtuk a líceumi diákoknak.

Az est lezárása közös játékkal végződött. Ismerkedés után mindkét osztályból önként jelentkezőket 4 csoportba osztottak. A csapatok kaptak egy-egy feladatlapot, amit próbáltak a legjobb tudásuk szerint kitölteni. Aztán egy totót kellett megoldaniuk, ahol mi is tippelhettünk és ha jó volt a tippünk felajánlhattuk egy csapatnak. Miután vége lett az ismerkedésnek mindenki megkereste a szobáját és nem sokkal később álmra hajtotta fejét.”

Sallai Sára 9.b

2.nap ...

„Korai reggelivel indult a nap - Magyarországi idő szerint hét órakor – mivel az ottani diákok előtt kellett bejutnunk az étkezőbe. A helyi kilencedik osztályosok - nagyon kedvesen még útravaló ételcsomagot is készítettek nekünk: almát, szendvicset, vizet és kekszet is. Reggeli után felkerekedtünk, és elindultunk Husztra. Egy pár óra zötykölődés után – Kárpátalján ugyanis minden út zötykölődős - végre megérkeztünk a református erődtemplomhoz, ahol meghallgattuk a lelkipásztor rövid előadását a templomról, a gyülekezetéről és a helyi magyarság életéről; vagy például hogy hogyan viszonyulnak a ruszinok a keresztyén hithez. A végén közösen énekeltünk néhány zsoltárt, s Klári az orgonán játszott nekünk, majd indultunk tovább a várrom felé. Ez nem lett volna hosszú út, csak hogy útközben egy rendőrőrs mellett vitt el az utunk, ahol a magyar rendszám miatt egyből meg is állítottak minket. Miután kívül-belül átnézték a buszt, és nem találtak benne semmi veszélyeset, szerencsére továbbengedtek minket. Huszton a

Új utakon a Kárpátok ölelésében

hegy aljában állt meg a busz, s onnan egy ösvényen kapaszkodtunk fel a romhoz. Az ösvény legelején ott áll a Kölcsey-emléktábla - az idegenvezetőnk elmesélte nekünk, hogy miért is lett az odatéve, majd elindultunk fel, a várba. A várromból a kilátás ami akkor ott a szemünk elé tárult, azonnal elfeledtette mindenkivel a hegmászás „szervedéseit”. Lélegzetelállító volt - alattunk a parányi mikrovilág, rengeteg ház, meg a “Szultáni Palota” ahogyan valaki elnevezte a díszes, kupolás ortodox templomot, messzebb pedig lankás dombok, hegyek sokasága. Miután az idegenvezetőnk mesélt egy keveset a várról, elmehettünk 20 perc alatt körbenézni - persze: “Falra mászni tilos!” A várlátogatás után lementünk a városba, és megnéztük az itteni református erődtemplomot is. Itt is énekeltünk, majd tovább indultunk. Sajnos a Szinevéri-tó a rossz útviszonyok miatt nem fért bele a programba, amit nagyon sajnáltam, mert szerettem volna megnézni. Visszafelé Visk templomát tekintettük meg. A buszban végig közösen énekeltünk, a nagyberegiek és mi. Visszatérve Nagyberegre gyorsan lepakoltunk a buszról és már kezdődött is a sportdélután. A fiúk foci-, a lányok röplabdán mértek össze erejüket. Én nem túl jó labdajátékos lévén inkább csak szurkolással erősítettem a csapatunkat. Ahogy ott ültünk egymás mellett, egy nagybereg diáklány és én, akarva-akaratlanul elkezdtünk beszélgetni. Egyik téma követte a másikat, és a pár óra alatt barátság fűződött közöttünk. Sokat mesélt az ottani emberek életéről, a családjáról, az iskolájukról. Itt jegyzem meg, milyen érdekes és kedves tájszólással beszél a legtöbb kárpátaljai diák. Az este további részét is vele és az ottani barátnőivel töltöttem, sőt azóta is tartom velük a kapcsolatot, aminek nagyon örülök. Az este második felét az esős időjárás közbeszólása révén benti programmal folytattuk, és mivel a délután a buszon olyan jól éreztük magunkat, megint közös éneklésbe fogtunk. Búcsúest keretében ifjúsági énekeket énekeltünk, s úgy tíz óra magasságában indultunk vissza a szobáinkba. Én elköszöntem újdonsült barátnőmtől, mert tudtam, hogy másnap reggel már nem tudunk találkozni. Megbeszéltük, hogy tartani fogjuk a kapcsolatot.

Este elalvás előtt azon gondolkodtam, hogy milyen hálás vagyok azért, hogy ennyi élménnyel és egy új barátsággal is gazdagodhattam. A személyes kapcsolódás még közelebb hozta Kárpátalját a szívemhez.”

Vass Réka 9.b

3. nap:...

„Reggel korán felkeltünk és gyorsan megreggeliztünk. Mindenki a csomagjaival az előtérben várt arra, hogy elinduljunk. Elbúcsúztunk a Nagyberegi Református Líceumtól és Dezső tanár úrtól.

Ezután megkezdődött hosszú buszutunk a Sipot vízeséshez, melyet nem tudtunk megnézni mivel elmosott minket az eső. Útközben megemlékeztünk Szolyván a malenkij robot áldozatairól, megrendülten olvastuk a márványfalakra vésett neveket. Elhelyeztük koszorúkat és a lélekharangot is megszólaltatták az emlékhelyen.

Majd elindultunk következő úti célunk felé, ami nem volt más, mint a magyar honfoglalás emlékére emelt műemlék a Vereckei-hágón. Az emlékműnél elénekeltük félkörben állva a Himnuszt kaptunk és elhelyeztük koszorúkat és emlékszalagunkat. Ezután megcsodáltuk a tájat és fotókat készítettünk. Nagyon hosszú buszozás után megérkeztünk Viharosra. A buszból kiszállva csak a legtöbbször meglepetésére szembe kerültünk a legelőről hazafelé tartó tehéncsordával, melyben láthattunk juhokat és kecskéket illetve terelőkutyákat. Időutazásunk folytatódott amikor megpillantottuk a panziót.

Megkaptuk a szobakulcsokat és végre berendezkedhettünk. Vacsora után a kötetlenebb esti programot páran medencézéssel töltöttek, de voltak akik billiárdoztak, s néhányan a ping-pongozók társaságában élvezték a WIFI lehetőségeit. Sokáig beszélgettünk élményeinkről, melyet meg is örökítettünk, majd próbáltunk egy kicsit aludni, hogy kipihenjük magunkat a másnapi programokra.”

Cigány Anikó 9.b

4. nap:...

„A negyedig napunkat Viharosban és a környéken töltöttük. Az udvaron megtartott osztályfőnöki óra és az útinaplók írása után az Árpád vonal mentén túráztunk, majd délután libegőkkel a Krszja hegy tetejéről csodáltuk meg a Kárpátok vonulatait.

A kis szabadidőnkben áfonyát szedtünk és azon versenyeztünk, kinek lesz feketébb a nyelve. A helyiekkel is ismerkedtünk, bár kevesen tudtak ott magyarul. Érdekes volt látni az ottani emberek életét, mintha visszarepültünk volna legalább száz évet az időben. Este és reggel a tehéncsordát és a bárányokat épp az ablakaink alatt hajtották ki a mezőre legelni. Először csak a kolompolásukat hallottuk, majd

Új utakon a Kárpátok ölelésében

köveztük őket. Az este közös játékkal, röplabdával, focival, majd szaunával, medencézéssel, ping-ponggal telt.

Megkóstolhattuk a helyi ételeket: a kompótot, a kását, a pitéhez hasonló süteményt és egytál ételeket, melyek nagyon finomak voltak. Ez egy igazi közösségformáló, összekovácsoló nap volt.”

5. nap:...

„Reggel korán keltünk, hiszen aznap indultunk haza Magyarországra. Mindenki kíváncsian várta, hogy mikor indulunk és hogy hogyan alakul a program aznap. Természetesen a reggelinél megint megkóstolhattuk a kompótot, illetve azt a finom helyi túrós süteményt.

A Vad völgy panzióból első utunk Ungvárra tartott, ahol megnéztük az Ungvári várat és természetesen körül nézhettünk a városban, s sétáltunk az Ung partján is.

A vár már a honfoglaláskor is erődítményként szolgált (első említés róla itt: Gesta Hungarorum-Anonymus P.mester). Majd később a Rákóczi szabadságharcban is fontos szerepet játszott. Megtekinthetőek a II. világháború emlékére készült emlékművek is a várkertben.

Itt Ungváron fogyasztottuk el az ebédünket egy nagyon hangulatos kis helyi étteremben. Itteni szabadidőnket elsősorban kisebb emléktárgyak illetve útravalók vásárlásával töltöttük.

A buszra való felszállás után már azonnal a határ felé vettük az irányt, megállók nélkül így gyorsítva a haladást. A határon aztán legalább három órát töltöttünk mire átjutottunk. De ezek után már csak a hosszú ---az osztállyal annál inkább szórakoztató--- hazaút volt hátra, immár egy ismerős országban. Az úton rengeteg zenét hallgattunk (néha énekeltünk is) és sokat játszottunk. Sokszor eszünkbe jutottak az eltöltött vidám pillanatok, mint például Dezső tanárúr félköre és a lócák, valamint az ottani diákokkal eltöltött rövid de annál inkább barátságos pillanatok.

Végül kimerülten, de boldogan, tele élményekkel megérkeztünk este tíz óra körül az iskolához, ahol szüleink már nagyon vártak minket.

Ettől a pillanattól kezdve már mindenki a saját történeteit mesélte el otthon és az iskolában.

Köszönjük Eszter tanárnő! ☺”

Szücs Hanga 9.b